

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj X.

V Ljubljani 24. grudna 1857.

List 52.

Božična.

Hitro vstani, bratec moj!
Teci v Betlehem z menoj,
Glej v priprosti štalici
Rajske zarje luč gori;
Tamkej vsmiljen' Jezus moj
Se rodi na svet nicoj.

Le poglej, o sestra ti!
Dete v jaslicah leži,
In Marija z Jožefam
Molita pred Detetam;
Oh to je ljub' Jezus moj,
K' se rodi na svet nicoj!

V žarji plava vse nebo,
Angelci lepo pojó;
V meni pa igra serce,
Od veselja taja se,
Ker prelubi Jezus moj
Se rodi na svet nicoj.

Če pa gledam Jezusa,
Kaj terpi za grešnika,
Mene serce zaboli,
Solze pridejo v oči;
Ker tak reven Jezus moj
Se rodi na svet nicoj.

O ljubezen Jezusa!
Kdo te zapopasti zna?
Mene od peklá otet,
In za-me na križu vmret,
Prišel je ljub' Jezus moj,
Se rodit na svet nicoj.

Sv. Štefan.

Novi biser svet'ga raja
V vencu zvoljenih bliši.
Solčna zarja ga obdaja,
kakor zvezde se svitli;
Ta je mučenikov krona,
Pervi noviga zakona,
Kri za Jezusa prelil
in za vero mučen bil.

Sveti Štefan se imenuje
Mučenikov biser zlat,
Med svetniki se raduje
Rajskiga veselja svat;
Nam pa kakor zvezda sveti,
Kliče za seboj k Očeti
Po stezi pobožnosti
Z vencam svete čistosti.

Bil je solnce med leviti,
Luč sedmerih djakonov,
Revnim milošnje deliti,
Zvoljen od aposteljnov.
Kak mu serce je gorelo,
Spolnit' težke službe delo,
Kak skerbel za vboge vse.
To Bogu le znano je.

Če mu prvim: kaj terpiš,
V terdih jaslicah ležiš,
Kak se smiliš meni ti!
„Le prepevaj z angelci!“
Govori mi Jezus moj,
K' se rodi na svet nicoj.

Kaj čem vendar tebi dat',
Tvoje revs'njo polahkat'?
Vse ti dam, karkolj imam!
„Daj le to ubožčikam!“
Pravi meni Jezus moj,
K' se rodi na svet nicoj.

Rad, o Jezus! to storim,
Pa tud teb' kaj dat' želim;
„Tvoje grehe čem prevzel!“
„In za-té na križu vmret!“ —
Zopet pravi Jezus moj,
K' se rodi na svet nicoj.

Zdaj se v solzah ves topim,
Poln ljubezni govorim:
Vzemi, kar je mojiga,
Daj mi, kar je tvojiga!
O prelubi Jezus moj,
K' se rodiš na svet nicoj!

J. V.

Vsim je kazal pot resnice
Oznan'vaje Jezusa,
Brez strahu svaril krivice —
Polhen svetiga Duha,
To je jude razdražilo,
Štefana vmoriti s silo;
Bil iz mesta je peljan,
In do smerti kamnovan.

Sveti Štefan pa oberne
V sveti raj svoje oči,
Za sovražnike neverne
Moli, prosi milosti;
Zdaj se mu nebo odkrije
Lice mu ko solnce sije; —
Sveti Štefan pa zaspi,
Dušo Jezusu zroči.

Sveti Štefan zdaj prebiva
Tam, ker večna luč gori,
Nestrohljiva venca žviva:
Mučenstva in čistosti.
Mi pa k njemu perbežimo,
Oh pomagaj nam! — prosimo,
Sveti Štefan varuj nas
Zdaj ino na zadnji čas! J. V.

Evdokija.

(Konec.)

Pisarji tistih časov in prigodb ne povedó, koga si je bil satan zbral, seme sumnosti, jeze, sovraštva in hudiga natolcovanja v serce Teodozja zatrositi; vender se pa smé misliti, de nobeden drugi ne kakor Krizapa, prvi dvorni služabnik pri cesarji, kateri mu je vse verjel, ga pri vsim za svet vprašal in po njegovim navdajanji delal. Ta Krizapa se je bil v Konstantinopelj pritepel, in je s svojim opravljanjem, lažmi, zvijačami in prilizovanjem na tako veliko stopinjo časti prišel, de je cesarja in cesarstvo vladal. Svojo vest, ta Božji glas v človeku, je bil že zdavnej zadušil; bal se nikogar ni, kakor Pulherije; dežele je derl in si nezmerne zaklade zlata in srebra na kup spravljal, zaslužne može, podpornje cesarja in cesarstva, je stran spravil ali celó umoriti dal, kakor Janeza, serčniga vojvoda, in Cira, stariga vladarja cesarskih trum. Nobena roč se mu ni zdela greh, in vse mu je bilo dobro, de je le svoj namen dosegel, pošteno ali nepošteno. Zadostno spričevanje od tega zaverzenca je, de ga je sveti Janez Krizostom v očitnih pridigah k pokori vabil; ali njegove besede so bile le glas vpijočiga v pušavi.

Našuntan od Krizapa ali od kakiga družiga take baže (bilo jih je, de je vse gomzelo) je prihajal Teodozi zmiraj bolj merzel do Evdokije, de ji nazadnje ni bilo več prestat, temuč je želela proč iti in v spremišljevanji večnih resnic samimu Bogu živeti, kar ji je cesar rad povelil; zlasti, ker je tudi Pavlina poslal v Kapodocijo, v mesto Cezarejo, in tam je rekel svojiga nar zvestejšiga človeka, nar boljiga prijatla na tihim ob glavo djati, ter je tako svojo vest z nedolžno kervjo obložil.

Cesarica pa je šla v sveto deželo, kraje obiskovat, ktere je Božji Sin s svojimi stopinjami in nauki posvetil, in kodar je šla, je vse kraje z dobrimi deli milosti do revežev in do cerkvá zaznamnjala. Ker je pa cesar zvedil, de sta dva mašnika pri cesarici v milosti, in de jima mnogih darov daje, je zapovedal, jih v ječo vreči, in je nekimu Saturninu povelje dal, jih umoriti. To je bilo cesarici že preveč, in je tudi ona zapovedala, njega umoriti, in ko je cesar to zvedil, je ukazal ji vso cesarsko čast in obleko vzeti, in tako je Evdokija po kakih 24 letih časti v svojo prvo nižavo nazaj padla, kakor je bila popred; njeniga premoženja pa ji ni vzel. Tako je ona v Jeruzalemu na tihim živela, svoj križ voljno nosila, svete kraje obiskovala, revnim obilne dari delila, bolnike obiskovala, in v molitvi in svetim premišljevanji tolažbe in mirú iskala. Bog ji je pa tudi dal dobro prijatlico, sveto Melanijo, v tolažbo in dober svet. Ko si je enkrat Evdokija nogo izpahnila, in jo je zavoljo bolečine in otekline obezano imela, jo je Melanija prevezati hotla; pa ko se je noge dotaknila, je noga zdajci zdrava bila. Ona je tam nekaj svetinj v dar dobila in je podobo Matere Božje cesarju v dar dala, druge

pak je poslala svoji hčeri Evdoksi, cesarici zahodnjiga cesarstva, zlasti ketine, v ktere je bil Herodež Agripa svetiga Petra vklenil, in ko so bile le-té pritisnjene k unim, v kterih je bil sv. Peter v Rimu vklenjen, so se oboje v ene sklenile.

Ob tistim času je vstal Evtih, krivoverec, in je terdil, de Jezus ima le eno natoro, namreč Božjo, in s svojimi zapeljivimi zvijačami je celo več mašnikov in škofov zmotil; ni čuda torej, de je ta zmota tudi Teodozja in Evdokijo popačila. Sveti Leon papež si je vse prizadjal, ju krive vere ozdraviti, in je pisal do Pulherije, in ji zapovedal, de naj gre cesarja posvarit.

Ni šla rada iz svete in tihe samote, pa vender na povelje Kristusoviga namestnika na zemlji je šla na nehvaležni dvor in je cesarju živo pred oči postavila brezno, pri kterim stoji, in brat jo je poslušal ter je Kaledonski cerkveni zbor poterdil in izpeljati zapovedal. Tudi Evdokii je papež Leon pisal, pa ne s takim izidam, ker jo je jeruzalemski patrijarh Teodozi motil, ki je bil sam v krivi veri zapopaden. Upati pa vender smemo, de ji je Bog luč resnice viditi dal, preden jo je bil s tega sveta poklical, ker ji je dal pokusiti grenkiga kelha svojiga terpljenja. Preden je umerla, je očitno obžalovala, de je dala Saturnina ob glavo djati, in poterdila, de je nedolžna v tem, česar jo je cesar obdolžil. Skrite so sodbe Gospodove, in nezvedljive pota, po kterih on nas vodi, vse pa je resnica in milost; in velikokrat se v življenji kaj zgodi, de ne vemo zakaj, pa vender verujemo, de Bog vse reči po resnici in po milosti vlada, in za hudobo in malopridnostjo ljudi bi imeli v duhu viditi tisto roko, ki vodi zvezde nad nami, kraljestva po zemlji in slednjiga človeka, de ga k spoznanju resnice pelje, ga zveličati.

De vam, ljubi bravci, vso podobo zmalamo, in bolj živo ravno izrečeno resnico pred oči postavimo, moramo še trojno smert popisati.

Leta 450 je šel cesar Teodozi na lov; njegov konj se splaši, dirja proti vodi, plane vanjo; — Teodozi pade raz konja v vodo, in — mertviga so izlekli iz vode. — Zadosti nesrečna in neprevidena smert, kakorsne nas Bog reši! Po smerti svojiga brata Teodozja je Pulherija prijela vajet vlade in je bila za cesarico spoznana od vladnih svetnikov in od vojnih trum. Krizapa se je zanesel na svojo mogočnost in veljavo, je premišljeval, koga bo na cesarski stol povikšal, de bi ime cesarja nosil — brez oblasti, ktera de naj bi le njemu ostala. Pa to pot se je bil uštel. Cesarica ga je dala v ječo vreči, in ker so bile njegove hudobije, zapeljivosti, prekanjene zvijače in krivice vsim ljudem dobro znane, je bil očitno v Konstantinopoljnu ob glavo djan, ter je prejel plačilo po svojih delih, ker Bog včasih že tukaj grešnika popade, strahuje in vsim ljudem pokaže, de tudi grešniku spodleti, akoravno ni mislil.

Strasno je pasti živimu Bogu v roke, in pa s tako obteženo vestjo, de pokaže, kaj je storil v svojim mesu, hudo ali dobro.

Pulherija, zdaj cesarica in priletna, je sklenila v zakon vzeti nekiga priletniga, previdniga, dela vajejniga moža, de bi lažje vladala, pa s tem pristavkam, de bota živela kakor brat in sestra, in ta mož je bil Marcijan, zmed višjih vojakov. Ta je dobro, pravično vladal, za vse poskerbel, de so se dežele od svojih nadlog odahnile. Štiri leta je še živela Pulherija v mnogih koristnih, dobrih in svetih delih, in l. 454 je v Gospodu zaspala, v mnogih težavah skušena, pa povsod Bogu, ljudem in Cerkvi zvesta najdena; nobena senca kake zmote je ni zadela, in je vedno devica ostala. Od tod njé razumnost, njé Božji svet, njena serčnost, njena pravica, in njena neugasljiva ljubezen do revnih. Spoznajmo torej, de le od Boga pride vse to, in od njega serčno upanje in hrepenenje po večnih dobrotah. L. D

Je bil Valvazor protestant?

Brati v Dunajskim cerkvenim časniku (št. 94. l. 1857) besedo: „Der Protestant Valvazor“, nevolja in žalost obide človeka. Vender naša mala krajnska dežela nima veliko slovečih pisateljev, in še tega hočejo prilastiti krivoverški stranki. Valvazor je bil vender rojen v Ljubljani v letu 1641, takrat, ko so bili ostanki luteranstva že davno zaterti; njegov brat, Voljbenk Jernej, je bil fajmošter v Žavcu na Štajerskim; trije strici so bili škofje, Defendent v Kopru, Hieronim v Pezaru, Dominik v Karavini. (Glej Valvazor IX. str. 108). Kar Valvazor piše o pobožnosti Krajncov, o svetnikih, ki se na Krajnskem častijo, o škofih ljubljanskih, zlasti o Tomažu Krčnu: vse kaže zadosti očitno resničniga katolicana (Valvazor VIII. str. 493 in d.). Le nekatere opombe (na pr. Valvazor VII. str. 453, 471) kažejo nekatoliškiga pisatelja; pa tiste opombe so iz roke Erazma Franciška, ki je Valvazorjev spis predeloval zastran boljše nemšine. Iz teh opomb je utegnil pisatelj v Dunajskim časniku posneti to naznambo, de je bil Valvazor protestant. Vredno bi bilo, razun tega, kar je spredej imenovano, še iz kerstnih in mertvaških bukev spričati, de je bil kersen kot katoličan, in de je umerl katoličan. Rojen je bil namreč 28. maja 1641, in kersen ali pri sv. Miklavžu, ali pri sv. Petru v Ljubljani; in umerl je mesca kimovca 1693 v Kerskim, v Leskovski fari. Grobni napis mu je mende ondi v špitalski cerkvi postavljen. Mislim, de se smé prošnja izreči do domoljubov, v starih bukvah poiskati Valvazorjev kerst in pokop, in v tem listu ali drugač naznaniti, de se poprava da v Dunajski cerkveni časnik.

Pri tej priložnosti je vender treba omeniti, de kar je Valvazor pisal od zgodovine Krajnske dežele, je sicer v dosti rečeh dragoceno, vender ne povsod dognano in izveršeno delo. Hočem tukaj le nekatere reči naznaniti, ki segajo v našo cerkveno zgodovino, in se po preiskovanji starih spričevanj in listin kažejo ali v drugačni ali v bolj obširni podobi.

Tako nam od starih emonskih škofov ni drugi gotov, kot sv. Maksim, ki je bil l. 381 v Akvilejskim zboru, in je pred ko ne smert našel v napadih arianskih Gotov krog l. 395 do 400; se torej časti kot mučenec. Za njim utegne še Patrici ali Peter obstati, ki je bil v Graškim zboru l. 579; in še morebiti sv. Flori, ki je v Carjigrad potovaje umerl v Poli krog l. 600. (Mittheilungen d. hist. Vereins für Krain 1857 str. 105 in d.) Za novo uterjenje svete vere na Krajnskem v osmim in devetim stoletji nista delala ne ss. Virgili in Modest, ne ss. Ciril in Metod, temuč Akvilejski patrijarh sv. Pavlin. Zakaj Drava je mejila Oglejsko in Solnograško škofijo. Oglejski patrijarhat pa je tisti čas že segal dalje do ogerske meje, in nikjer se ne bere, de bi se bili oglejski višji pastirji pritožili, če bi bil sv. Metod segal v njih oblast. (De conversione Carentan. in Chronicon Aquilej., in de Rubeis monumenta). Le potovati je sv. Metod utegnil skož Krajnsko, gredoč v Rim. — (Mittheilungen 1854 str. 7, 1857 str. 122).

Začetnik luteranstva na Krajnskem ni bil Primaz Truber l. 1531; zakaj on je bil l. 1530 in 1532 še kaplan v Celji pri sv. Maksimilijanu, po tem je bil slovenski pridigar v Terstu, dalje fajmošter v Loki na štajerski strani (ne v škofji Loki), in v Laškem; na to je še le prišel v ljubljansko korarstvo, krog l. 1540, in je tedaj utegnil krog l. 1541 ali 1542 začeti oznanovanje Lutrovih zmot; takrat mu je škof Francisk zamogel prepovedovati pridigovanje in ga posiliti, de je šel na šent-Jernejško farno, od koder je pobegnil l. 1547; l. 1531 pa je bil še škof Kristof. (Mittheilungen 1853 str. 34.) Pervi, ki je razširjal Lutrove zmote v Ljubljani, je bil korar Pavel Wiener, ki je bil že l. 1537 za tega voljo vjet, pa zopet izpušen, in l. 1547 na Erdeljsko pregnan; za njim pa Leonard Mertlic,

naddiakon gorenske strani, kakor bolj na tanko piše Tomaž Krén. (Valvazor VIII. str. 706, in listina v ljublj. škof. arhivu).

V zgodovini krajskih samostanov se smé opomniti, de pri vstavljanji Zatiškiga samostana je pripoved od zeleniga ptiča, z glasom: Sit hic! sit hic! le prazna basen, ker vstanovitno pismo jasno govori od Zatiških gospodov (in loco Sittik), ki so dali svet k temu samostanu. Ravno tako so pri Velesovim kameniški gospodje (fratres de Stain), ki so imeli svoj grad nad sedanjim samostanom, bili poglavitni darovavei, in z njimi vred patrijarh Bertold I. 1238, ne kak nemšk škof, ali avstrijski vojvoda Oton, kar je bilo v undanjim popisu Velesovskiga samostana memopušeno. (Mittheilungen 1854 str. 90. in 76).

Zastran zgodovine krajskih fará se nahajajo v Zapisniku ljubljanske škofije vse drugačne in starji letnice, kakor pri Valvazorji; vzete so te naznanila poleg starih oglejskih, ljubljanskih, terzaških, zatiških, kostanjevskih, bisterških in družih listin, in se vsako leto množijo in popravlajo. Prihodnji zapisnik bo prinesel za 1g leto 1368; za Ribnico I. 1383, in fajmostra Miklavža; za Faro pri Kostelu pa tudi leto 1383 in duhovna Miklavža zlahtniga Rajnskiga, poleg oglejskih listin. (Mittheilungen des hist. Vereins für Steiermark 1856 str. 267).

Kdor kaj piše iz stare krajske zgodovine, se tedaj ne smé držati samo Valvazorja, temuč se mora ozirati tudi na vse takošne nove najdbe. Hicinger.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ipave, 14. t. m. — V. — De Ipavci ne dremljemo, de tud ipavske serca duh keršanski navdaja, je Danica že enkrat omenila. — Desiravno cerkve ne zidamo in altarjev ne stavimo, ker so naši predniki s svojimi deli za stoletja skerbili, se le vender, kar ozaljšanje celih cerkvá in posamnih altarjev tiče, vedno kaj noviga pri nas nahaja. Mehkočutno, Ipavcu že prirojeno serec in z vdanostjo sklenjena ljubezen sleherne duhovnije do njeniga duhovniga pastirja, ste tiste moči, s katerima se marsikaj tako na lahko dogotovi.

Ravno včerajšnja nedelja zopet to pričuje, dan ki ostane zapisan v zgodovini ipavske doline! Bila je namreč vesela slovesnost na Slapim! — Kdo ne pozna Slapiga, če je le enkrat Ipavsko prehodil? Na poti iz Rebernice že blizo ipavskiga terga te na levo na mičnim homcu prijazna vas s cerkevjo nasprot pozdravlja, ograjena, bi rekel, od velikanškiga verta, v sredi zlahtnih tert in plodnih sadunosnikov. In če prašaš, kako se kliče ta vas, ti slednji prijazno odgovori: To je Slap, duhovnija in soseska! — In ravno njej veljajo te verstice!

Slap, ne velika ne bogata soseska, je zgled celi deželi, ker v malo letih je obilo blagiga storila. Ima pa tudi duhovna blagodušniga, in župana v resnici, kakor so v. č. govornik v včerajšnji pridigi omenili, vse časti vredniga. In pod tem modrim vodstvom so zrastle lepe dela v kratkim času, n. pr., skorej čisto nova duhovnisnica ali farovž, šola, véliki zvon, in zdaj lepe orgle, ktere so včeraj, 3. nedeljo v adventu, pervikrat slovesno k Božji službi zapele; — naj pač bodo dolgo dolgo glas spodbudno vpijočiga, k pobožnosti vnemajočiga! Duhovna veselica je terpela celi dan, in véliko duhovno opravilo in pridigo so sami v. č. gosp. dekan prevzeli, katerim so se bližnji gospodje duhovni pridružili.

Slednji, kdor vé, kaj se pravi, slovesniši Božja služba, bo hvalo vedil skerbniemu prizadevanju slapenske soseske, ker ravno orgle z lepim petjem kar močno dvigujejo serca kvísko. Naj bo cerkev še tako lepa in ozaljšana, mašna obleka še tako predraga, če v cerkvi orgle ne pojó, je le nekako prazno, in čuti se, de nekaj manjka. Gotovo tud kralj David, ta mož Božji, svojih psalmov ni le za kra-

tek čas s harpo spremljal, temuč de so njegovi zdihi na perutih bogoljubne vnéme toliko ložej oblake prederali in do Večniga v nebesih dospevali. Enako je misliti, de bo to zadnje delo, čigar lepi glasovi bodo večkrat slapensko cerkev napolnovali, le še pripomoglo k obilniši slavi, ktero bodo Slapenci enkrat vzivali za dobrotne svoje naprave v boljši deželi.

Iz Stajerskiga, 16. t. m. Podpisanimu se dozdeva, de je neki č. g. Burja pred nekaj časam dobro misel po Danici naznanil, za spreobrnjenje turkov moliti, in v ta namen kakovo društvo napraviti; zdaj ni več od vsiga tega ne duha, ne sluha.

Ako kdo terdo spi, ga je treba večkrat potresti in bezniti, ako ga hočemo zbuditi in po koncu spraviti. Ravno tako, ako želi Danica to zares dobro reč na noge spraviti, ne smé predolgo molčati, temuč vedno kej od tega opominjati in ljudi bezati.

Ako je Danice volja, naslednji svet sprejeti in ga razglasiti, utegne morde kej tekniti in kako dobro zernce obrodit. Po Stajerskim zvoni dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, ob sedmi uri; morde tudi po Krajskim končaj ob sedmih zjutraj. (Sem ter tje je ta lepa navada zjutraj; lepo pa bi bilo, ko bi bila povsod, in ko bi se ljudje opomnili, de naj takrat molijo; Vr.). Ustno izročilo, kjer se je še ohranilo, pravi, de zvoni v spomin turkov, kakor de bi bila nekđaj ob sedmi uri njegova moč nehala naši slovenski domovini škodovati; tedaj nas mora zvonjenje sedme ure spomniti, de se Bogu zahvalimo.

Kaj veljá, de nas Božja previdnost s tem opominja, de bi se od gosp. Burja obujena misel spolnila, de naj bi ljudje ob zvonjenji jutranje in večerne sedme ure I Očenaš in Češenamarijo, ter čast bodi Bogu Očetu itd. za spreobrnjenje turkov molili; in tako za razširjanje Božjiga kraljestva na zemlji kaj storili, ter drugo prošnjo Gospodove molitve, „pridi k nam tvoje kraljestvo“, zversili. Upati je, de bi verni kristjani po deželi to radi spolnili, ako bi le vedili, kako dobro in Bogu dopadljivo je to. Ker pa Danice vsi ne berejo; bi bilo nar boljši, de bi se ta reč z priznic ali léč ljudstvu oznanila, priporočila in pohvalila. — Saj po spreobrnjenji turkov bi se sv. katoliška Cerkev močno razširila, in misijone, zlasti indijanske in afrikanske pospešila.

De bi se pa posebno društvo za spreobrnjenje turkov napravilo, je pa bolj težavno, ker imamo društev že tako obilno; vender bi utegnulo dobro biti; ako bi društvo ss. Cirila in Metoda, ktero za spreobrnjenje starovercev moli, tudi za spreobrnjenje turkov molilo, ker bi k Očenašu, ki ga že tako vsak dan moli, pridjalo: „O preljuba sveta brata, Ciril in Metod, prosita za nas, in sprosita starovercam in turkam pravo spoznanje, razsvitljenje in spreobrnjenje. Amen.

Bog daj, de bi ss. Ciril in Metod, ko sta iz Carjigrada v oznanovanje sv. vere Slovanom poslana bila, glavi turkov, ki v Carjigradu stanuje, po prošnjah Slovanov, gnado spreobrnjenja zadobila, potem je vsiga dobriga upati; vsaj ako se glava prav oberne, se zanjó vse prav dobro obrača.

P. Andraš.

Razgled po keršanskim svetu.

„Zagreb. list“ piše, de so svitli kardinal in nadškof gospod Fidela Höpperger-ja, mašnika briksenške škofije, spiritvala in profesorja v ondotnim semenišu, zvolili prednika usmiljenih sester v Zagrebu. — V Carjigradu je bila 6. u. m. perva cerkev v čast Božjo in Marije Device neomadežaniga spočetja blagoslovljena, poprej so mogli katoličani le v osebnih hišah Božjo službo obhajati. Cerkev je zidana na mesto, kjer je počivalo truplo armensko-katoliškiga mašnika, ki je 6. listopada 1735 za sv. vero kri preli. Ta cerkev je v mestnim oddelku Psamatia. Dozdaj so bile katoliške cerkve ali mar molitevnice le v predmestjih Galata, Pera, Bujukdere in ob krajnim bregu Bospora. — Pred kakimi 4 mesci so dobili fran-

coski misijonarji od greškiga nezedinjeniga škofa Benjamina naznanilo, de je on že 3 leta v nekim gorjanskim samostanu na Bulgarskim zapert in de silo terdo z njim delajo, ker je bil na poklic sv. Očeta papeža Pija IX. razodel, de hoče k rimski Cerkvi prestopiti. Prestane krivice pa so ga v njegovi veri le še poterdile, in francosko poslanstvo ga je po poročniku v Filopopolji jetništva rešilo ter ga kmalo upajo v Carjimgradu viditi. — Iz Monastira se tole piše od 8. t. m. Štirinajstletin učenec latinskih šol v Essen-u je bil pred nekakimi 8 meseci popolnoma obmútel in oglušel ko je vidil neko osebo, ki jo je kerč vil. — tako ga je bilo namreč spreletelo. Jeseni pride po neki priliki v Monastir, in opomnili so ga na sv. Stanislava Kostka, ki je s sv. Alojzjem vred pomočnik za mladost, ter je kar neutegama veliko zaupanje do priprošnje tega svetnika zadobil. Prejden se je zdaj, 4. listop., v Monastiru navadna devetdnevnic v čast tega svetnika začela, je uni mladeneč tako dolgo in priserčno pisemno prosil, de so tudi njega v to mesto k ti pobožnosti pustili, ker se ni nikakor dal odverniti. Pobožnost je bila v noviciatu na Friedrichsburgu. Od tega trenutka ni čisto nobeniga zdravnika imel. 13. listop. se pridruži tistim, ki so se k sv. Obhajilu napravljali. Ko spet na svoje mesto od sv. Obhajila pride, že vse sliši, kar se krog njega po kapeli godi. Poskusi torej tudi govoriti in zasepta enimu svojih sosedov na uho „Stanislav“. Od tega trenutka učence razločno in čisto govori in sliši, kakor pred unim prigodkam. — V Lisaboni je po smerti poprejšnjiga patrijarha (15. u. m.) od kralja na njegovo mesto izvoljen škof v Koimbri, Manoel Bento Rodrigues, ki čaka le še papeževiga poterjenja in s tem sklenjeniga kardinalskiga klobuka. — Antijohijski patrijarh, knez Alberto Barbolani, je 30. kozop. v boljši deželo šel, torej so sv. Oče v. č. gosp. Adolfa žl. Hohentlohe izvolili na mesto umerliga za svojiga milostnikarja in vikšiga škofa v Edesi i. p. Sam sv. Oče so ga 22. listop. v Sikstini posvetili; med asistenti je bil tudi kardinal žl. Reisach. Posvečevavec in posvečeneec sta ginjena solze točila. — V Rimu so 26. u. m. sv. Oče po kardinalu generalvikarji željo razodeli, de naj bi se v 54 farnih, in vsih Marijnih cerkvah rimskiga mesta pred praznikom neomadežaniga spočetja devetdnevnic obhajala v spomin pred 3 leti razglašene verske resnice od Marijniga čistiga spočetja. — „Univers-u piše imenitna oseba iz Poljskiga, de se tisti glas zavoljo prestopa helmske škofije k krivoverstvu ne poterdi. — V Jeruzalem-u so sijonske nune kupile podertine tiste hiše, kjer je bil Kristus k smerti obsojen, in dobile so od turške vlade privoljenje, na tem mestu samostan zidati. — Na Anamskim nad Kitajskim v mestu Tong-kingu so nejeverniki španjskiga škofa Diaz-a vsmertili. Vladini služabniki z vojsaki so ga v dan pred velikim Šmarnam z okovi na vratu in na nogah v ječo vlekli, potem ko so bili kersansko vas požgali, v kateri je bil, — ter so ga po neštevilnih martrah 20. mal. serp. ob glavo djali. Zemljo, kjer je njegova kri tekla, so prekopali, boječi se, de bi je kristjanje kej ne dobili. Mandarini (veliki derzavni služabniki ali ministri) so dali potem njegovo truplo v velikim trušu vojakov in slonov okrog nositi in so ga potem v reko vergli, privezavši ga z vervjo k veliki barki, ki so jo precej na morje pognali. En kapitan je stal pri vervi in nobedin veslarjev se ni smel ozreti, de ni nobedin vedil, kje in kdaj je bila verv presekana. Tako se nejeverniki še mertvih kristjanov boje.

Vaje,

sveto siredi in zveličano umreti.

(Dalje.)

Svet hrumi in divja od dne do dne, — on dela, roji, se poti, peha in skerbi s silno resnobo za žive in za

mertve: — živim skerbi za telo, mertvim za njih slovez, kar svet rad imenuje neumerjočnost. To je neumerljivost tega svetá. Jest pa čislam le tisto neumerljivost, ki nas sv. vera uči, in zato neumerljivost hočem poskerbeti, zakaj juter moram že umreti, — ali če tudi ne ravno juter, bo vender tako naglo kakor de bi juter bilo.

Podati se hočem tedaj na pot očiševanja.

Na potu očiševanja moram nar bolj poskerbeti za pravo in resnično obžalovanje svojih grehov ali za grevingo, zakaj vse drugo, kar je k sv. pokori potreba, iz tega izvira. Marsikterikrat si veliko prizadevamo za čisto spoved, malo pa za resnično obžalovanje. „Kar je kerst brez natorne vode, to je spoved brez čeznatorne grevinge“. — Greh moram sovražiti, ker sim z njim Boga razžalil, in če greh res sovražim, me bo bolelo zavolj vsih grehov, ki sim jih storil, in mi bo bolj žal, de sim Boga žalil, kakor ko bi se mi bila nar večí časna nesreča primečila. Ne vsak, ki reče: „Grevi me“, bo šel v Božje kraljestvo, ker ni vsaka grevinga dobra.

Grevinga je velikrat premalo močna in premalo presunljiva, torej poboljšanje ni stanovitno; iz merzle grevinge izvira povernitev v greh. Moram si prizadevati, grevingo do živiga vneti; Bog mi pomagaj k močnimu obžalovanju mojih grehov!

Sveti Bonaventura v serafinskim bogoslovji popisuje stopinje obžalovanja, zmed kterih hočem tudi jest nektere premisliti:

1. Perva stopinja. Grenko obžalovati vse smertne grehe. Druga stopinja. Vse odpustljive hude grehe obžalovati. Tretja stopinja. Nar manjši odpustljive grehe obžalovati.

2. Perva stopinja. Serčno bolečino čutiti čez vse grehe, ki smo jih sami storili. Druga stopinja. Serčno bolečino čutiti čez vse grehe, k kterim smo vedama priložnost dali. Tretja stopinja. Serčno bolečino čutiti čez vse grehe, k kterim smo nevedama priložnost dali; torej David govori: Gospod, ne pomni grehov moje nepaznosti. (Ps. 24.)

3. Perva stopinja. Bolečino svoje duše čutiti in z ustmi razodevati. Druga stopinja. Bolečino svoje duše s solzami svojih oči razodevati. Tretja stopinja. Bolečino svoje duše z mertvenjem svojiga mesá razodevati.

(D. sl.)

Duhovske zadeve.

Spremembe čč. gg. v lavantinski škofii. Jan. Stuler, vikar v Celji, je izvoljen fajmošter za Vransko; Franc Ferenčak, kaplan v Žavcu, pa fajmošter za Kostivnico. Za vikarja v Celji je imenovan ondotni kaplan Urban Ditrich; na njegovo mesto pa stopi Jožef Jeraj, namestni katehet realnih šol v Celji. Prestavljeni so gg. kaplani: Jožef Zoler za namestniga kateheta in kaplana v Celje; Martin Grobelnik v Žavec; Anton Balon v Rogatec; Martin Godina v Šmartin pri Šaleku; Matija Vrečko v slov. Bistrico; Franc Peerik na zgornjo Polskavo; Janez Leskošek na spodnjo Polskavo. — Umerla sta gg. Jožef Kuntarić, kaplan v začasnim počitku; Vincenci Mlinarić, fajmošter v pokoju. R. I. P.!

V teržaški škofii so spremembe naslednjih čč. gg.: Jož. Šoepf, namestnik v Rodiku, je izvoljen ondi za fajm.; Lor. Rakovec, novoposv., pride v Sušnjevico za duh. pom. in učenika. — Umerl je 10. t. m. g. Andrej Ulčnik, fajm., poslavljen z zlatim križem za zasluge. R. I. P.!